

Predikan och vigningstal

vid präst- och diakonvigningen

i Härnösands domkyrka 16 juni 2019

Heliga trefaldighets dag, text: Matt 28:16-20

Det är inget litet anspråk Jesus gör i dagens evangelietext: *"All makt i himmelen och på jorden"*! Har Gud verkligen all makt? Är Gud allsmäktig? Om det är så och om Gud är god hur kan då världen vara så ond? En högst berättigad fråga. Och ändå: om vi vänder på problemet så att vi istället för att utgå från det onda, ser allt det goda, vackra och kärleksfulla som trots allt finns i vår värld. Hade det, eller vår längtan efter det, överhuvudtaget existerat om inte godhet fanns. Hade ens vår värld överlevt om ondskan hade haft all makt? Nej, trots allt måste det ändå finnas något eller någon i tillvaron som står för det goda och rätta.

Som Kristina från Duvemåla sjunger:

"Vem skulle hjälpa mig uthärda livet här ute?

Vem skulle ge mig den kraften som jag måste få?

Vem skulle trösta mig, jag är så liten på jorden?

Om du inte fanns till, ja, vad gjorde jag då?

Utän dig är jag en spillra på ett mörkt och stormigt hav.

Du måste finnas, du måste!

Jag vore ingenting om du inte fanns"

”
Nej, trots allt måste det finnas något eller någon i tillvaron som står för det goda och rätta.

Vad kan då Jesus mena med sitt anspråk på att all makt?

Inför gårdagens diakon- och prästexamen har vi studerat Jesper Svartviks bok *"Konsten att bli vän med nåden"*. I slutet av boken resonerar Svartvik kring allmaktsbegreppet i bibeln och fram tonar en helt annan bild än den vi oftast har när vi talar om att Gud är allsmäktig. Jesper Svartvik, som är teologie doktor och mycket kunnig i bibelns gamla grundspråk, framförallt hebreiska, är mycket noga med att gå till botten med de gamla och för oss främmande ordens ursprungliga betydelse.

Och vad är det då han funnit om begreppet Gud den allsmäktige, El Shaddaj på hebreiska eller som det faktiskt står i vår senaste bibelöversättning från år 2000: Gud den väldige? Här finns inte tid att lägga ut texten kring detta. Men en kort spännande sammanfattning måste jag ändå ge er. Jag hoppas att ni också då på köpet får en viktig insikt i hur vi bör förhålla oss till bibeln. För vi varken kan eller får läsa denna gamla boksamling, detta bibliotek, som det vore en samling moderna vetenskapliga texter.

Svartvik betonar i sin bok, att både vår gamla och till viss del också vår nya bibelöversättning har behandlat begreppet El Shaddaj utifrån gamla grekiska och latinska översättningstraditioner och kulturer. Men, som Jesper Svartvik mycket riktigt påpekar, så det finns också andra sätt att tolka grundordet El Shaddaj. Det finns nämligen i ordet Shaddaj också en koppling till det hebreiska ordet för bröst och i synnerhet kvinnobröst. Med den bakgrunden får till exempel den välsignelse vi finner i första Mosebokens 49 kapitel en helt annan klangbotten: Där står nämligen: *"Gud den väldige (El Shaddaj) skall välsigna dig från himlen ... från djupet... från bröst och sköte"*. Plötsligt blir bilden av Gud en annan än en mäktig härskare och krigsherre. Här möter vi istället bilden av en moderlig omsorg. Jesper Svartvik skriver: "Gud är den som bär dig, Gud är den som när dig." Sedan utvecklar han detta vidare med hjälp av den medeltide judiske rabbin Rashi som översätter El Shaddai med "den Gud som är tillräcklig" Gud är tillräcklig för varje varelse, därför skall vi hålla oss till honom, menar Rabbi Rashi.

” Så om vi tror att vi måste förstå för att ha en tro, så kommer vi aldrig att nå en tro.

Det här är, menar jag, en väldigt viktig, ja en avgörande utgångspunkt när vi funderar över vad Gud är. Våra tankar leds åt helt olika håll beroende på vilken översättningskultur och norm som präglat oss i vårt möte med bibelns språk.

Med detta sagt behöver vi även lyfta denna söndags tema Treenigheten, som också den, liksom begreppet El Shaddaj, är ett mänskligt sätt att försöka beskriva det stora och ofattbara i Guds väsen. Ofattbart är verkligen ett nyckelord i våra funderingar kring kristen tro. Det gäller både om bibeln och Gud. Gud övergår vårt förstånd, vilket ju egentligen är helt självklart: En Gud som vi förstår är ju inte en Gud! Vi kan alltså inte helt och fullt förstå Gud.

Så om vi tror att vi måste förstå för att ha en tro, så kommer vi aldrig nå en tro.

Men den Gud som övergår vårt förstånd försöker vi ändå begripa. Därför har vi format bilden av den treenige Guden. Det är ingen enkel bild utan snarare en tydlig påminnelse om Guds obegripbara komplexitet. Gud är Fadern: Alltings ursprung, vår himmelske förälder, Kosmos urkraft och livets källa. Gud är Sonen, människosonen, Jesus Kristus, en historisk person i vår värld. Gud är Anden: Gud osynlig mitt ibland oss här och nu. Treenigheten. Tre olika sidor av Gud som alla har en sak gemensamt, lade ni märke till det?

Skaparkraften, våra livs och själars ursprung och mål, som i Jesus Kristus delar våra livsvillkor och i mötet med all världens ondska dör vår död och ger oss liv av sitt liv både för evigt men också ständigt på nytt i varje nu genom sin heliga Ande. Vad är gemensamt för varje person i Treenigheten? Det gemensamma är att allt de är och gör är riktat mot oss. Gud är som Fadern, Sonen och den Heliga Anden, är El Shaddaj, Gud, den tillräcklige som alltid, nu och i evighet bär oss och när oss.

Utifrån detta korta bibelstudium kan vi se att Guds makt inte handlar om makt ur ett mänskligt perspektiv: att tillskanska sig ett välde över andra. Guds makt: handlar om Guds förmåga, vilja och längtan efter att bära och nära sin skapelse, att bära och nära varje själ. Gud är mäktig, Gud är väldig, men inte för sin egen

skull utan för din och min skull. Det finns ett annat ord för detta: Kärlek. Bibeln beskriver också mycket riktigt Gud som kärleken.

Men det har ju inte löst onskans problem kanske du tänker. Ja, här har vi cruxet, verkligen, cruxet, crux är latin för kors ... Sann kärlek måste alltid avstå från tvång, sann kärlek kan bara erbjuda. Och där Gud inte tas emot, där Gud hålls utanför där får också onskan fritt spelrum. Det gäller i världen i stort likaväl som i våra egna liv och sammanhang. Här kommer vi alla till korta. Men Gud är inte oberörd av detta. Därför har vi cruxet – korset, där Gud i sin kärlek delar mänsklighetens smärta och död med oss.

” Sann kärlek måste alltid avstå från tvång, sann kärlek kan bara erbjuda.

Vår kristna tros kärna handlar om en Gud som lider med sin mänsklighet, en Gud som har den kärlekens makt som offerar sig själv för att ge oss en väg igenom ondska och död. Guds allmakt är alltså kärlekens makt. Det kan kännas svagt och vekt i relation till världens kapprustning och människors ondska. Men om vi skall vara ärliga så är det ju ändå till sist vår vilja och önskan att det är kärleken som är störst av allt, att det är kärleken som ger våra liv mening, ja, att det är kärleken som bär oss och när oss. Att kärleken har all makt i himmelen och på jorden.

Och det är också just det som Jesus säger oss i dagens text och med den det påståendet följer både uppdraget att gå ut i världen och leva i denna kärlekens makt och löftet att Jesus är med oss, bär oss och när oss, varje dag till tidens slut. Och eftersom allt detta är helt obegripligt så behöver vi inte förstå. Vi får vila i att vi är burna av den som bär allt. Och att den som bär oss är kärleken som är störst av allt.

Kära präst- och diakonkandidater, kära Senita!

Det är om denna kärlekens makt ni är kallade att gå ut i världen och berätta om. Inför vårt samtal vid gårdagens präst- och diakonexamen inför domkapitlet så hade ni kandidater fått i uppdrag att skriva ett kort PM utifrån Jesper Svartviks bok. Dels fick ni skriva om vad som berört er särskilt i varje kapitel och dels om vad ni tar med er av detta i ert kommande uppdrag som diakoner och präster. Alla hade ni på olika sätt hittat något som gav stöd, tröst och styrka inför det som väntar. Och i allt ni skrev så landade det, precis som vi konstaterade vid gårdagens examen, i Guds nåd.

Men det vi också konstaterade i går var att Guds nåd varken handlar om något vackert kristet att luta sig tillbaka mot eller något man måste göra sig förtjänt av. Guds nåd, konstaterade vi, är både en del av Guds väsen, något som Gud är och något som han fyllt hela sin skapelse med. Därför är nåden också både en del av vårt väsen och vårt uppdrag som skapade till Guds avbilder.

Uppdraget beskrivs som att göra nådens kärlek. Att genom vårt handlande låta Guds kärleksfulla nåd verka genom oss. Ett stort uppdrag som varje människa har, men som kyrkans vigningstjänst på ett särskilt sätt ansvarar för att förmedla. Stolan, bandet, som vid varje vigning läggs på kandidaternas axlar, är en symbol för att ni bär detta livskall och ansvar som ett ok.

Men den är också en symbol för att uppdraget inte är självpåtaget utan lagt på er av kyrkan och av kyrkans Herre. Därför är den också en påminnelse om att kraften och styrkan till detta uppdrag inte kommer från er utan från den, som har all makt i himmelen och på jorden.

Det är stort. Ja det är övermäktigt om man inte förstår att det mäktiga inte vilar hos oss utan hos den som sänder ut oss. Jesus sa: Åt mig har getts all makt, gå därför ut. Allt utgår ifrån och vilar i Guds makt, den makt som är Guds nådefulla kärlek, som är allt ni behöver, som bär er och när er. Det är inte er tro ni skall leva i och förkunna, det är inte er kyrka och församling ni skall tjäna och bygga, allt detta är Guds. Den Gud som i Jesus Kristus lovar att vara med er alla dagar till tidens slut.

Så gå med glädje, gå med stolthet, gå med frimodighet ut i tjänst i vår Svenska kyrka som diakoner och präster. Gå ut och gör och lev nådens kärlek i vår kyrka, i vårt samhälle, i vår tid. För vår tid är också Guds tid. Ja, nu är Guds tid!
Gud välsigne er och ert uppdrag. Amen.

+Eva Nordung Byström
Biskop i Härnösands stift, Svenska kyrkan.